

Filosofi

Seminarium 2

Epoker

- Försokratikerna
- Antikens guldålder
- Medeltiden
- Rationalisterna
- Brittiska empirismen
- Upplysningen
- Tysk idealism
- Romantiken
- 1900-talsfilosofi

Försokratikerna

- Thales – Allt är vatten
- Pythagoras – Allt är tal
- Herakleitos – Allting flyter
- Zenon – Akilles hinner inte upp sköldpaddan

Antikens guldålder (500-400-talet f.Kr.)

- Sokrates
- Platon
- Aristoteles

Sokrates

(400-talet f.Kr.)

Använder samtalet och dialogen som filosofisk metod. Låt den andre komma fram till slutsatsen. Känd genom Platons dialoger. Dömd till döden för att ha "förfört ungdomen".

Platon

(300-talet f.Kr.)

- Dialoger
- Idévärlden
- Matematik
- Liknelsen med grottan
- Själens odödlighet
- Antidemokrat(?)

Aristoteles

(300-talet f.Kr.)

- Naturvetenskap
- Ville beskriva allt
- Logik och syllogismer
- Lärare till Alexander den store

Medeltiden

(ungefär 1300-talet)

- Thomas av Aquino – Tomismens skapare. Katolska kyrkans officiella filosof.
- Ockham – Ockhams ”rakkniv”

Rationalisterna (1600-talet)

- Descartes
- Spinoza
- Leibniz

Descartes

- Cogito, ergo sum
- Avhandlingen om metoden
- Kartesiska koordinatsystemet
- Djuren är maskiner
- Tallkottkörtelns betydelse
- Dör i Stockholm 1650

Spinoza

- Panteism – Gud är allt
- Parallellteorin – Materiella världen och andliga världen körs parallellt.
- Etik och känslor som ett axiomsystem

Leibniz

- Vi lever i den bästa av världar
- Differential- och integralkalkyl
- Inget sker utan orsak
- Monadologin – Världen består av fönsterlösa tänkande partiklar
- Bråk med Newton

Brittisk empirism (1600-1700-talet)

- Locke – Tabula rasa
- Berkeley – Yttervärlden ”existerar” inte
- Hume – Det finns inga orsakssamband. Induktionsprincipen är ”jättekonstig”

Upplysningen (1700-talet)

- Många politiska tänkare
- Rousseau – Tillbaka till naturen!

Tysk idealism

- Kant
- Hegel
- och några mindre kända

Kant

(1700-talet)

- Visar hur ”syntetisk kunskap *a priori* ”är möjlig
- Vi förstår allting genom *kategorier*
- Om *tinget i sig* kan vi inget veta
- Bygger moral på *kategoriska imperativ*

Hegel

(1800-talet början)

- Dialektik – Utveckling genom tes, antites och syntes
- Historiefilosofi – Det enda vi kan lär av historien är att vi inget lär av historien
- Viktigaste lärjungen är Marx

Romantiker (1800-talet)

- Schopenhauer
- Nietzsche

Schopenhauer

- Vi vet visst vad tinget i sig är. Det är Viljan.
(Tyvärr)
- Stor pessimist
- Stor stilist

Nietzsche

- Omvärdera alla värden
- Vilja är helt ok
- Helt ok att motsäga sig själv
- Övermänniskan
- Mycket stor stilist

1900-talsfilosofi

- Analytisk filosofi (England och USA (Sverige))
- Kontinental filosofi (Tyskland, Frankrike)

Analytisk filosofi

- Russell – Betydelsen av matematik och logik
- Logisk positivism – Betydelsen av exakta sanningskriterier
- Wittgenstein – Språkspelet. Det man inte kan tala om, därom måste man tala

Kontinental filosofi

- Bergson - Livskraften är viktigast av allt
- Heidegger – Varat och tiden
- Sartre – Varat och intet. Existentialism
- Flera andra existentialister
- Poststrukturalister – Foucault. Derrida.
Dekonstruktion
- Hermeneutikerna – Gadamer. Habermas.
Tolkning av texter

Bra böcker

- Bertrand Russell: A History of Western Philosophy
- D.W. Hamlyn: Filosofins historia
- Anders Wedberg: Filosofins historia